

Genre, techniek en oefening

Genre, techniek en oefening zijn die drie pijlers van de SchrijfAkademie. Hoe die drie samenhangen en je kunnen leren schrijven, leggen we hier kort uit.

Genres?

Teksten kunnen heel veel vormen hebben, zoals je uit eigen ervaring weet. Een tekst in een schoolboek heeft een andere vorm dan een gedicht, en een gedicht ziet er weer heel anders uit dan een filmscript. Als lezer is dat prettig: je weet ongeveer wat je aan teksten kunt verwachten als je een schoolboek gaat lezen, of een gedicht.

Die vormen van teksten noemen we 'genres'. Je hebt er niet alleen als lezer veel aan. Ook als schrijver helpen ze je. Wat genres zijn gebaseerd op regels. Als lezer weet je zo ongeveer wat te verwachten als je een schoolboek gaat lezen, omdat schoolboeken er voor elk schoolvak zo'n beetje hetzelfde uitziet. Niet helemaal, binnen het genre 'schoolboek' zijn er ook verschillen. Maar de overeenkomsten zijn groter dan de verschillen.

Als schrijver kun je gebruik maken van de kennis die de lezer van een genre heeft: je hoeft een heleboel dingen niet uit te leggen omdat lezers verwachten dat ze die aan zullen treffen. Een roman heeft bijvoorbeeld altijd een titel, een filmscript een overzicht van de personages die in een film een rol spelen. Je kunt met de regels van een genre – wat er normaal altijd in dat genre gebeurt – ook spelen als schrijver. Als iets heel gewoon is in een genre, en jij doet dat als schrijver niet, valt dat op. Ook dat is een manier om contact te leggen met de lezer. En dat is waar schrijven uiteindelijk over gaat: de lezer weten te bereiken met wat je te zeggen hebt als schrijver.

Technieken?

Naast genres helpen ook technieken schrijvers om de lezer te bereiken. Een techniek is bijvoorbeeld; 'het maken van een spanningsboog'. Die techniek kun je in een verhaal toepassen, of in een filmscript. Maar ook in een genre waarin je dat wat minder zult verwachten, je profielwerkstuk bijvoorbeeld.

Oefenen?

Om elk genre zo goed mogelijk te leren schrijven, leren we je in de SchrijfAkademie zoveel mogelijk technieken in zoveel mogelijk genres te gebruiken. We hebben drie soorten oefeningen:

Vingeroefeningen: deze oefeningen leren je hoe een bepaalde techniek in elkaar zit, en hoe je hem toe kunt passen. Hoe vertel je bijvoorbeeld op spannende manier een verhaal? Je schrijft zelf, maar leest ook steeds wat anderen al schreven om de kunst af te kijken.

Stemoefeningen: deze oefeningen leren je hoe je met een bepaalde techniek kunt zeggen wat je wilt zeggen. Hoe bedenken je bijvoorbeeld een spannend verhaal? Je schrijft zelf, maar leest ook steeds wat anderen al schreven, ook weer om de kunst af te kijken.

Shine!: deze oefeningen helpen je te leren herschrijven (want goed schrijven is steeds maar weer herschrijven), en leren je om een podium te vinden voor wat je schrijft.

De SchrijfAkademie is gebaseerd op:

Daniël Janssen en Lucas van der Deijl, *Schrijven voor de wetenschap*. Bussum: Countinho, 2019.

Bart van der Leeuw en Theun Meestringa, *Genres in schoolvakken. Taalgerichte didactiek in het voortgezet onderwijs*. Bussum: Countinho, 2014.

Suzanne van Norden, *Iedereen kan leren schrijven. Schrijfplezier en schrijfvaardigheid in het basisonderwijs*. Bussum: Countinho, 2018.